

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 30 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 260.

V Ljubljani, v sredo 11. novembra 1896.

Letnik XXIV.

Vladna pota.

Te dni se je razdrla parlamentarna skupina, imenovana „združena levica“. O politični vrednosti te stranke nam ni govoriti, saj je celemu svetu znano, da je bila sedaj „zrušena“ levica v poslednjih letih svojega obstanka zraven Poljakov najzvestejša in brezpogojna prijateljica vsaki vladi, katera jo je hotela imeti. Stranka brez mozga, brez značajnosti in poštenosti je bila „levica“ že za cele sedanje drž. zbor. sešije.

O njeni prošli mogočnosti, o njenih prvotnih idejah pričala je samo še majhna peščica starih bojnikov iz leta 1848. leta pod vodstvom prof. Suessa. Toda svet ni njih in oni sveta niso več umeli; preživeli so se ti ostanki „starega liberalizma“ in svet jim ne dela krivice, ko jih, v današnjih razmerah zagovarjajoče in vnemajoče se za sedanji židovski lažiliberalizem, označuje kot politične karikature.

„Levica“ je že dlje časa čutila mrzlo sapo, katera jej je pihala nasproti iz raznih volilnih okrajev. Kakor viki smrtne tice doneli so glasovi volilcev trdovratni grešnici na uho. Le-ta pa je gledala v temno, mračno bodočnost, v kateri je opazila le jedno, rešilno luč — prijaznost in pomoč vlade. Zapuščeni od svojih volilcev dirjali in divjali so liberalci zadnja leta za to lučjo liki potniku, ki je zgrešil pot in v nočni temini blodi za zdaj se oddaljuje, zdaj zopet bližajočo se lažljivo lučjo.

Vlada je polit. onemoglost „levice“ in anarhijo, v kateri se je nahajala, predobro poznala, nego da bi svojo osodo stikala z gotovim poginom odrvene „levice“. Tudi je dobro razumevala mile poglede in na pol grozeče, na pol proseče besede levičarskih prvogovornikov — toda umeti jih ni hotela. Badeni je v zadnjem aktu te tragikomične igre svojo ulogo izvrstno igral; to mu morajo priznati tudi nasprotniki. Po jedni plati gladil je z mehko roko razne levičarske svetnike in istotake aspirante, po drugi

pa jim je zavaljal smrtonosne udarce. V svojih odgovorih na razna vprašanja, s katerimi so liberalci zadnji čas — seveda samo ad captandum svojih volilcev — nadlegovali vlado, pa je prav mojstrsko predstavljal zdravnika, kateri, dobro vedoč, da ni nobene pomoči več, bolniku v tolažbo zapisuje v enomer — vodo s sladkorjem.

Grof Badeni je dosegel, kar je nameraval. „Levica“ je razpala, ne da bi se bila vlada za njeni pogin v kateremkoli oziru engagirala. Tako si je ohranila čiste roke nasproti bodočnosti in nje strankami.

Mnogim dozdeva se politika grofa Badenija ne-prozorna, zagrnjena v meglo nejasnosti in nedoločnosti; odrekajo mu vsak točen program in menijo, da Badenijeva vlada takorekoč samo med strankami plava in ob prepiru in rivalstvu strank živetari. Iz teh premis pa sklepajo ti politiki, da bode Badeniju takoj odzvonilo, ko bodo dovršene bodoče državnozbornske volitve in bodo stranke videle pred seboj zopet za šest let zasigurano svoje politično življenje.

So pa tudi drugi, ki se z baš kar označenimi politiki sicer v toliko strinjajo, da bode tudi po njihovem mnenju politika vagiranja in izigrivanja strank proti strankam v bodočem parlamentu morala prenehati; vendar po njihovem prorokovanju grof Badeni radi tega svojega portfeula ne bode obesil na klin, ampak pokazal bode svojo pravo barvo in — vladal naprej.

Tudi nam se dozdeva, da je grof Badeni mnogo bolj dalekogleden, nego si njegovi politični nasprotniki in — tekmeči mislijo in žele. Priznati se mora sicer, da ministerski predsednik vsem strankam skrbno pušča nimbus politične decentnosti, a to samo radi tega, ker hoče sedanji parlament izrabiti do zadnjega dihljaja in kolikor največ točk prevzetega programa rešiti še z njegovo pomočjo. V kolikor pa so razmere ugodne, pa grof Badeni

hkrati skrbi tudi za svojo bodočnost. Njegovo delovanje v zadnjem času kaže nam, če tudi bolj naskrivš, smer, v kateri se bode gibala naša notranja politika v bližnji bodočnosti. Spominjamo pri tem na prizadevanje vlade, ki je ob baškar dokončanih državnozbornskih volitvah skoraj da po vseh kronavinah bolj ali manj odkrito delala za okrepčanje konservativnih in tej sorodnih strank. Tako je bilo na Češkem, Moravskem, Gornje- in Niže- Avstrijskem, Solnograškem in tudi Koroškem. Pred očmi imamo nadalje Badenijev odgovor na interpelacijo radi solnograškega katoliškega shoda in konečno apatičnost vlade napram razpadajoči „levici“. Grof Badeni bi bil slab državnik, ako bi stranko, ki je hodila z vlado čez drn in strn, prepuščal svoji usodi, ne da bi preudaril bodočnost in njeno parlamentarno konstelacijo.

Ministerski predsednik v bodoče na prijaznost liberalcev ne bode reflektiral; ostanejo tedaj kot merodajne stranke le Badenijevi rojaki in konservativci raznih nuanes!

Nemo propheta in patria — velja tudi tukaj. Vendar pa se nam zdi, da potemtakem gremo nasproti boljši bodočnosti, ako jo bomo znali prav porabiti.

Za državno podporo.

(Govor posl. Pfeifferja v drž. zboru dne 28. okt. t. l.)

Ker sem svoj nujni predlog z dne 1. t. m. glede državne podpore nekaterim dolenskim vsled ujem oškodovanim občinam že z zadostnimi razlogi podprl, bilo bi prav za prav odveč, ta predlog še posebej utemeljevati.

Toda z ozirom na izjavo vladnega zastopnika, češ da s Kranjskega ni dospelo nikakih predlogov za podpore vsled ujem, in z ozirom na to, da je tudi zastopnik ljubljanske okolice radi zadnjih povenj stavil nujni predlog, dovoljujem si, svojemu predlogu pristaviti še nekaj besedij.

LISTEK.

Obrazi iz toplic.

(Nekaj listov iz mojega dnevnika. — Spisal Semen Semenovič.)
(Dalje.)

V resnici je vstopila ona dražestna gospica, katero sem nedavno dvakrat videl v parku, zadnjič celo s prav tem spremljevalcem.

Prisedla sta k bližnji prazni mizi. Natakarija je prihitela k njima in ljubeznivo klanjajoč se popraševala, s čim jima more postreči. Dolgo se je morala truditi, predno je milostljiva spravila iz sebe počasne glasove:

„Jaz — bi — kaj — jedla . . .“

„Prosim, prosim, kaj ukažete?“

„Imate — pripravljen — ‚Saumon à la duchesse‘ . . .?“

Natakarija je raztegnila oči in usta pri tem groznem imenu. Saj ga še nikdar ni slišala! Njenemu zavzetju je sledil pomilujoč: „Na-sa!“

„Kaj pa — ‚Chaufroid de cailles‘ . . .?“

Oči uboge natakarije so se še bolj raztegnile, ustnice so se raztrnile same od sebe in izmed njih se je izvil neskončno čuden: „Na-sa II.“

Aristokratična gospica pa se ni vtrudila prej z groznimi tujimi imeni, dokler ni zazvenel iz natakaričinih ust „Na-à V. in VI.“ v topli, vonljivi zrak, ki je obdajal vrt cenjene gostilne „Pri vrbi“. Slednjič se je morala zadovoljiti izbirčna gospica s plebejsko svinjsko pečenko, katera vkljub svojemu velikanskemu pomenu za našo srednjo gospodo žalibog vendar še do danes nima nobenega dolgega, jezikolomnega imena v vsakdanjem prometu.

Naša družba se je živo zanimala za nova prišleca. Samo debelušen gospod Kovač je glasno dokazoval svojemu tovarišu, bledoličnemu dijačku, da se na noben način ne more naučiti nove slovenščine, med tem, ko mu je dijak z neznansko hitrimi besedami ugovarjal. Ostala družba je vsa šepetala o gospici Lotte in njenem junaku.

„Taka aristokratinja — oh!“

„Ta tuja imena, v priprosto gostilno — oh, oh!“

„Prismoda — fej!“

„Če se jej ne kisa njena modra kri v žilah, izgubim naj glavo . . . sanjavka, blaznica! — fej, fej!“

„To je neznansko . . . bedasto . . .“

„Več kot bedasto . . . nesramno-neumno . . . blazno . . .“

Naše dame so tekmovali, katera bi ostrejšje označila tako dejanje, in beseda za besedo, zabavljica za zabavljico, psovka za psovko je letela na dan, kakor za stavo. — Nad nami pa so ščebetali in klepetali jezični vrabci, kakor bi orehe stresal . . .

Zdajci so v drugič zaškripala prhla vrtna vrata. Med ograjo se je pojavila korpulentna možka oseba. Ovalni, nekoliko nagubani obraz je izražal odločnost, temne oči brezobzirnost, nekoliko naprej štrleča spodnja čeljust osornost, trda, zastavna hoja pa nekaj užaljen ponos.

Hitro je stopal, da je glasno rožljala velika zlata veriga na prsih, na kateri je odskakoval dolg, ukrivljen mrjaščev okel.

Brez pozdrava je korakal mimo gostov in obstal pred mizo gospice Lotte in njenega spremljevalca. Ustne so mu trepetale, oči so se mu bliščale, kakor bi švigale strele iz njih, in z velikim premagovanjem je spravil še precej hladnokrvno iz sebe:

„Torej tukaj si?“

Mlada dama, ki je dozdej brezbrizno zrla v mizo, je malomarno dvignila glavo in pogledala svojega spremljevalca, ki je ves zaripljen, zavzet in plašan sedel njej nasproti. Malomarnost ji je izginila in boječe in radovedno se je ozrla okrog. — Njene oči so se nepričakovano srečale z divjim po

Odkar je zavlada po Dolenjskem phylloxera in peronospera, zgubilo je prebivalstvo svoje glavne dohodke in moralo skrbeti za to, da si oskrbi drugih gospodarskih virov, iz kojih mu je mogoče plačevati vsaj svoje davke in najnujnejše gospodarske stroške. V tem oziru najbolj pripravna je reja prašičev, katera pa vzlasti letos radi prašičje kuge ni vspevala, vsled česar ljudstvu ni bilo mogoče pribaviti si gotovega denarja.

Pod takimi odnošaji seveda o plačevanju davka ni moglo biti govora. Radi tega sem bil jaz v imenu svojih državnoborskih volilnih okrajev — Črnomelj Metlika, Novo Mesto, Kostanjevica, Krško — vložil dne 2. julija t. l. pri c. kr. finančnem ministerstvu prošnjo, da naj se za nekaj časa odloži izterjavanje davkov, koji prošnji je omenjeno ministerstvo rado-voljno ustreglo.

Pa navedene kalamitete še ni bilo zadosti, pač pa so preteklo poletje mnoge dolenjske občine — kakor sem to izvajal v svojem predlogu — mnogo škode trpele tudi še vsled toče in opetovanih povodeni.

To je pa tem huje, ker je mej letos prizadeti-mi občinami tudi več takih, ki so bile že v pre-telih letih vsled podobnih nezgod oškodovane, tako da je ubožano in hudo zadolženo ljudstvo že na kraju pogina in obupanja.

Nekatere izmed najbolj prizadetih občin vložile so meseca septembra t. l. pri notranjem minist-erstvu prošnjo, da naj se jim začasno v pribavo krme za živino dovoli predujem z ozirom na pričakovano državno podporo.

Ker je živeža in krme letos malo, bode se oboje ponajveč porabilo še pred zimo, in je pri mnogih hišah redno gospodarstvo v resni nevarnosti.

Radi tega treba za to skrbeti, da se ohrani eksistenca na domačih tleh onim, kateri so že v stiski, pa tudi onim, katerim nevarnost in pomanj-kanje pretita; zlasti pa je tudi skrbeti za ohranitev domače živine.

To sem hotel omeniti z ozirom na potrebne dolenjske občine, kojih žali Bog ni malo, pridružilo se je le-tem uprav pred kratkem mnogo drugih ob-čin po celi deželi, katere so vsled neprestanega de-ževanja, povodnij in preplavljenja itd. veliko škodo trpele.

Z ozirom na te najnovejše nesreče zdi se mi neobhodno potrebno, pomožni akciji države razun dolenjskih priporočati tudi vse druge oškodovane občine, in za trdno pričakujem, da bode visoka vlada resničnost mojih podatkov preiskala in potem potrebnim prebivalcem Kranjske izdatno pomagala. (Odobranje.)

Državni zbor.

Dunaj, 10. novembra.

Včeraj je proračunski odsek nadaljeval razpravo o proračunu naučnega ministerstva.

Posl. Romanec z u k priporoča skupne nižje razrede za gimnazije in realke. Da se odpomore po-manjkanju učiteljev na srednjih šolah, naj bi izpit iz jedne skupine predmetov za nižje razrede zadoščal za stalno nameščenje. Z ozirom na vedno večje šte-vilo učencev na srednjih šolah naj se ne postopa

prestrogo pri vsprejemnih izpitih, temveč naj se po-množi število gimnazij; posebno v Galiciji je treba nekaj novih gimnazij. Govornik priporoča, naj se rusinski jezik vpelje kot učni predmet na poljskih in nemških srednjih šolah ter ustanovi v vzhodni Galiciji jedna rusinska gimnazija in pripravnica za učitelje. Konečno priporoča, naj se zniža šolnina.

Posl. baron Schwegel naglašja potrebo večje državne podpore za ljubljanski muzej, da se bode mogla izvršiti organizacija tega zavoda v smislu sklepov dež. zbora kranjskega. Na ljubljansko gim-nazijo naj bi se vsprejemali učenci iz cele Kranjske, ker vsled omejitve v tem oziru imajo mnogi stariši in otroci veliko škodo. Govornik konstatuje, da je na kranjskih gimnazijah in realki slovenski jezik vpeljan kot učni predmet le za učence slovenske narodnosti. Vrše pa se obravnave v to, da se učenci nauče obeh deželnih jezikov in razširi nemški pouk na večrazrednih ljudskih šolah. (Ne boš Jaka! Da se peščica nemškutarčkov uči slovenščine, kar je le v njihovo korist, naj bi se po večrazrednicah tudi po deželi vpeljal nemški jezik! Menda za krave in koze? Op. por.) Govornik dalje priporoča, naj vlada podpravi strokovno šolo za obdelavanje lesa v Ko-čevju, posebno zato, ker je edina nemška strokovna šola te vrste na jugu države.

Posl. vitez Gniwos z govori proti previsoki šolnini in prisilni uniformi na galiških šolah, ker se s tem šole zapirajo revnejšemu prebivalstvu, ter pri-poroča pospeševanje višje ženske omike. Govornik naglašja slabo ljudsko šolstvo v Galiciji, kjer je 700.000 otrok brez šolskega pouka, 2500 občin brez šol in 400 šol zaprtih vsled pomanjkanja uč-iteljev. Vzrok je temu nedostatku, ker so učitelji preslabo plačani in morajo še po to malo plačo daleč hoditi ali pošiljati k davčnim uradom. Ljud-stvo je nadarjeno, zato naj vlada v tem oziru po-maga. Učiteljski pripravniki porabljajo vsako ugod-nejšo priliko, da se odtegnejo šoli vsled slabe plače.

Posl. Lupul obžaluje, da se je odpravila gim-nazija v Seretu, in priporoča vsaj nižjo gimnazijo ondi in pa rumunske vsporednice na novi nižji gim-naziji v Crnovicah.

Govornik vpraša naučnega ministra, zakaj se v Crnovicah ne ustanovi že obljubljena sedemrazredna deklška šola na stroške bukovin. grško-vzhodnega verskega zaklada, ter priporoča, naj se bolj goje mate-rinski jeziki ter izdeljujejo cenejši in pri-mernejši načrti za šolske zgradbe v posameznih deželah.

Posl. Robič obžaluje preveliko obremenjenje srednješolskih učencev, posebno pa na dvojezičnih zavodih v Celju in Mariboru. Tu zahtevajo isto znanje iz nemščine pri vsprejemnih izpitih, kakor za nemške oddelke. Dvojezične vsporednice v Mari-boru in nižjo gimnazijo v Celju treba uravnati po vzgledu vsporednic v Ljubljani in Kranju.

Govornik omenja, da noče odgovarjati posl. dr. Foxu, ki je predlagal, naj se črta postavka za Celje, ter opozarja, da hrvaško prebivalstvo v Istri še vedno nima nobene gimnazije, zato naj bi na-učna uprava mislila na ustanovitev hrvaške gimnazije v Pazinu. — Govornik nadalje pripo-roča, naj se hrvaščina vpelje kot učni predmet na

gimnaziji v Pulju, ter prosi izdatne podpore za višjo deklško šolo v Ljubljani. Dalje opozarja naučnega ministra na neznosne šolske razmere v Trstu, kjer Slovenci nimajo slovenskih ljudskih šol. Da pa so te šole potrebne, dokazuje slovenska zasebna šola, katero obiskuje 350 otrok; poleg tega pa obiskuje še 310 slovenskih dečkov c. kr. splošno ljudsko šolo. Ako se tržaška mestna občina ne more prisiliti, da ustanovi slovenske šole, potem pa naj vlada to stori. —

Odsek je nato vsprejel naslov „srednje in ljud-ske šole“, s 14 proti 9 glasovom resolucijo grofa Palfyja glede javnosti češke Komenskega šole na Dunaju, s 16 proti 8 glasovom odklonil predlog Foxov glede Celja ter vsprejel poglavje „bogo-častje.“

Pri razpravi o poglavju „tobak“ izjavi finančni minister, da bode takoj po preiskavah vpeljal ne-deljski počitek v trafikah.

Prihodna seja v četrtek.

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. novembra.

Državnoborska volitev na Goriškem.

Včeraj so si izbirali prebivalci goriških mest in trgov poslanca za državni zbor namesto pokojnega posl. Hohenlohe. Volitvena borba je bila zelo huda. Kakor smo omenili, potegovalo se je spočetka za to mesto osem kandidatov, ki so bili večinoma sami italijanski zagrizenci. Pozneje se je pa italijanska klika zjedi-nila za dr. Maranija, ki si je bil neki tako svest zmage, da je izjavil, da ne potrebuje slovenskih glasov. Slovenci so postavili kandidatom viteza Bu-jatti-ja, kakor je bilo razvidno iz oklica, objavlje-nega tudi v našem listu. Vseh volilcev je v tem volilnem okraju blizu 2400; mej njimi nekako 7 do 8 sto Slovencev. Včerajšnje volitve se je udeležilo nekako 1600 volilcev in od teh je oddalo 784 svoje glasove vitezu Bujattiju, dr. Marani je pa dobil 855 glasov in je toraj izvoljen državnim poslancem. Največjo skazo sta delala mesto Gorica (126 Bujatti 625 Marani) in Tržič (1 Bujatti in 126 Marani), vsa ostala mesta in trgi so se pa vrlo držali na strani Slovencev. K zmagi je Maraniju največ pripomogel denar, s katerim je podkupoval slovenske volilce, katerih ni potreboval (!), potem pa tudi sluge goriškega magistrata ter poljski in pokopališki čuvaji, ki so lovili manj trdne volilce kakor zajce ter jih tirali v lahonska zbirališča. Vsled takih dogodkov vložé Slovenci ugovor proti Maranijevi izvolitvi. Da bi jim le kaj koristilo!

Razpad nemške levitve. Da vedno sijajneje zmage protisemitov na Dunaju in v njegovi bližini zelo slabo vplivajo na židovske liberalce, je jasno ko beli dan, da pa bo to gibanje vplivalo tudi na libe-ralno kliko v drugih kronovinah, to je že nekaj iz-vanrednega ter najjasnejši dokaz, da se bo krščansko socijalna ideja prej ali slej razširila tudi po ostalih kronovinah. Najbolj občutno je seveda zadeta nekaj tako mogočna nemška levica, pred katero se je mo-rala klanjati tako rekoč cela monarhija. Ta židovska klika se bliža vedno bolj svojemu propadu in kakor bruske cepajo od nje posamni člani. Vzroki, ki se navajajo pri odstopih, so seveda formalno pogosto zelo različni, vendar pa se velika večina poslancev loči iz tega tabora samo radi tega, ker se jim že gnusi tako delovanje, kakoršno se razvija v ti klikli. Nemška levica ne pozna niti verskega niti narod-nega, še najmanj pa gospodarskega vprašanja, mar-več glavni cilj in namen so ji le židje, in sicer ži-dovski kapitalisti. Marsikateri poslanec mora dati slovo tej klikli že radi tega, da ustreže svojim volil-cem, katerim se pogostokrat popreje odpro oči, ka-kor poslancu samemu. Tako se je godilo posebno večini nemško čeških poslancev, ki so v zadnjih dneh izstopili iz levičarskega kluba z motivacijo, da se njihovi nazori tako razlikujejo od levičarskih, da je nemogoče složno delovanje. Tako bi moral govo-riti vsak pravi ljudski zastopnik, ki je še vprežen v židovsko-liberalni voz. Klub šteje sedaj le še nekaj nad 60 članov, izmed katerih pa je še mnogo „omah-ljivcev“. Trajni obstoj je toraj nemogoč in čim preje popolno propade, tem bolje za vse. Odstopivši češko-nemški poslanci se zbero v nov klub pod imenom „Prosta zaveza nemških poslancev“. Koroški posla-nec Kirchner je izjavil, da ne mara pripadati tej zavezi.

Po volitvah na Ogerskem. Dasiravno je pri zadnjih volitvah zmagala na Ogerskem židovsko-

gledom postarnega moža, ki je stal, kakor uklesan ob mizi.

„Oče — . . .!“ zamrlo je dami v grlu. Na lice ji je stopila mrtvaška bledost, a takoj potem čudna rudečica . . . Stegnila je roke in omahnila na klop . . . Odprla je usta in brez izraza ter topo zrla v zrak. —

Njen spremljevalec je skočil s sedeža in jo podprl z roko, da ni padla na tla.

Proč . . .!“ je zagrmel grozovito stari mož.

Mladenič je boječe odskočil.

„Proč, zapeljivec! . . . nesramni goljuf! . . . proč od moje hčere, če ne ti zmeljem lobanjo in sterem kosti . . .!“ Divje so švigale starcu izbu-ljene oči, ustne so mu trepetale, celo telo se mu je treslo od grozovite jeze, ki je divjala po njem.

Rudečica je vnovič polila mladeniča, drhteč se je ozrl po ljudeh, ki so strme gledali ves prizor, vzel klobuk ter položil na mizo goldinar z besedami:

„Jaz plačam račun . . . za svojo čast se že potegnem drugje . . . s takim surovežem se ne da govoriti . . .“

Starcu je vskipela kri, planil je za mladeničem in dvignil roko ter zamahnil. Mladenič se je pri-pognil in ušel udarcu.

„Slepar, kje imaš ti kaj časti? . . . zapeljivec, goljuf, lopov, vzel si mi vse, ko si mi vzel in od-tujil njo! . . . Hudičev izrodek! . . .“ grozno je grmel ubogi starec. — V svoji jezi je zagrabil gol-dinar in ga zagnal za odišlim rekoč:

„Za mojega otroka ne bo nihče plačeval.“

Nato se je ozrl na hčer. Ta je ležala v ome-dlevici na klopi in gluho strmela v zrak.

Ves razburjen je hitel v gostilno in zahteval vznika.

Med tem so se ohrabrile nekatere ženske, da so stopile k nezvestni dami in jo začele krepčati in dramiti z vsakovrstnimi pomočki. Za nekaj časa se je zavedla in se začudeno ozrla. V tem hipu je baš pristopil oče in je pogledal z neznansko ostrim očesom. Hči je zavpila in se vnovič onesvestila.

„Nesrečni otrok . . .!“ je mrmral oče in še ves razburjen pristopil k vzniku, ki je bil takoj na mestu z zaprto kočijo.

Po vspešnem trudu usmiljenih žensk se je mlada dama kmalu toliko zavedla, da je mogla s pomočjo nekaterih vstopiti v kočijo. Stari mož — juvelir J. — je naročil vzniku natančno, kam in kod naj vozi, in počasi ter kašljajoč odšel za kočijo, plačavši poprej račun v gostilni. (Dalje sledi.)

liberalna vladna stranka, vendar jo zelo boli, da se je proti njej tako krepko borila katoliška ljudska stranka. Mažarski židje sami ne vedo, kako bi se bolje maščevali nad predrzneži, in izmišljajo si vsakovrstne laži, katere trosijo o nji po svetu, da bi jo popolno ogrdili. Ta namen ima mej drugim tudi poročilo, da se je pojavilo v zadnjih dneh veliko število požarov, ki so se izvršili iz „političnega maščevanja“. V minulem tednu je baje pogorelo v Nagy Macsedu 69 poslopij ter znaša škoda blizu 100.000 glt. Ta vest prihaja iz ogerskih uradnih krogov s pripombo, da je ta čin sad zadnjih volitvenih borb in splošne razburjenosti. S tem poročilom nameravajo židovski liberalci oblatiti pred svetom katoliško prebivalstvo, kajti le preočividno je, da meri ves zločin jedino le na katoliško ljudsko stranko. Toda to se jim bo vrlo malo posrečilo, kajti vsak razsoden človek ve, da so mažarska poročila resnična le v obratnem smislu. In tako je gotovo tudi sedaj.

Nemško-ruska neutralitetna pogodba. Vsi Bismarcku nasprotni nemški listi se v obilni meri hučujejo nad odkritjem „Hamb. Nachrichten“ ter posebno uradni in poluradni dnevnik odločno zahtevajo, da se ta zadeva obravnava v državnem zboru. „Köln. Volkszeitung“ že napoveduje vojsko zgoraj imenovanemu dnevniku s tem, da bode državni zbor najostreje obsojal pisarenje Bismarckovega glasila. Ob enem hoče pa državni zbor tudi pokazati, da se Nemčija trdno oklepa svojih zaveznikov. Interpelantje sicer ne pričakujejo od vlade jasnega odgovora v zadevi nemško-ruske zveze, vendar pa pričakujejo take izjave, ki bo vsaj obsojala nevarno zakotno politiko. Vzrok, zakaj se je zveza pretrgala, pa ostane tajen še tudi nadalje.

Belgijski vojni minister Brassine je vložil ostavko in se kljub kraljevemu prizadevanju ni dal pregovoriti, da bi zopet odtegnil svojo prošnjo. Povod temu koraku je dala po poročilu listov njegova predloga gledé preosnove belgijskega vojaštva, katere dobro in slabo stran smo pred kratkem že označili v našem listu. Na večer pred prvo sejo poslanske zbornice v tem zasedanju je sklenil ministarski svet zoper voljo vojnega ministra, da se ta predloga sedaj še ne predloži zbornici. Najbolj je njegove ministarske tovariše zbudila določba v zakonskem načrtu, po kateri bi se raztegnila vojna dolžnost na vse gojence v bogoslovnih zavodih. Kaj jednacega bi bila večina belgijskega parlamenta gotovo najodločnejše zavrgla, in vsled tega ministerstvo ni maralo te blamaže. Liberalna in z njo združena socijalistična klika se seveda hučuje nad ministerstvom, posebno nad kabinetnim načelnikom De Smet de Rayer in mu svetuje že radi »časti same«, da tudi sam pobere svoja kopita. Ko bi se jim pa ta srčna želja nazadnje vendar le ne izpolnila! Najnovejše poročilo iz Bruselja nam javlja, da je dobil general Brassine več sto brzogavnih čestitk povodom njegovega odstopa. S tem hočejo nasprotniki prisiliti ministarskega predsednika, da odstopi.

Razgled po slovanskem svetu.

Skrajna nestrpljivost.

Iz Zagreba, 26. okt.

Naši Srbi imajo že nekaj let svoj časopis, ki izhaja v Zagrebu pod imenom „Srbobran“. Malo je uvažen, saj ga ostali naši politični listi le redko kdaj omenjajo. Bavi se izključljivo s srbsko politiko in srbskimi zadevami, a Hrvatske ne pozna, če tudi izhaja v sruu njenem, v glavnem mestu, nego jo zove le trojedinico. Imena hrvatskega noče rabiti kakor velik del naših mažaronov iz samega narodnega nasprotstva. Zraven narodnega nasprotstva pa se odlikuje „Srbobran“ tudi z versko nestrpljivostjo ter napada pri vsaki priložnosti katoliško cerkev in njene dostojanstvenike.

Poseben trn v očesu mu je škof Strossmayer, češ da je on za Srbe najnevarnejši mož, ker snuje in dela o jedinstvu obeh krščanskih cerkev, kar se po mnenju Srbov ne more in ne sme zgoditi. Srbi trdijo, da oni obstoje in padajo le s svojo vero, če se jim le ta vzame, o čemur seveda nikdo ne snuje, potem so oni zgubili tudi svojo narodnost. Oni so svojo vero popolnoma identificirali s svojo narodnostjo. Vera jim je le nekakšna zunanja forma, narodnost pa vse. Vse to se opaža v istini v vsem verskem življenju naših Srbov. Narod je zaostal, v verskem prepričanju popolnoma ohladnil. Služba božja se opravlja v praznih cerkvah, a kadar je

kakšna večja svečanost, drže se v cerkvi tudi politični govori.

Vse to ne more obroditi dobrih plodov, kajti le v temeljitem poduku krščanske vere in v djanski goreči vršitvi taiste mogel bi narod napredovati v moralnem pogledu, dočim je dokazano, da staroversko prebivalstvo naše kraljevine stoji mnogo niže izpod katoliškega. Tukaj je odprto široko polje za blagotvorno delovanje posvetne in duhovne inteligencije srbske. Ni se treba bati, da bodo Hrvati kot katoličani kdaj kratili pravice staroverskega prebivalstva, tim več čuvali jih bodo in branili, kar so dokazali tečajem več vekov, a za nagrado dobivajo zdaj oponašanja, češ da bi jih radi pokatoličili ter jim vzeli vse pravice.

Srbi niso imeli do zdaj nobenega povoda tožiti se na Hrvate, kajti oni uživajo vse slabostine verske in politične, ali Hrvati hočejo ostati pravi gospodarji na Hrvatskem kot političen narod. Zategadelj od strani srbske tolika narodnostna mržnja, katere se je pridružila iz zgoraj navedenih narokov tudi skrajna verska neznosljivost. Mi pravimo skrajna neznosljivost, kajti kaj drugega se more zvati trditev „Srbobrana“, „da je boljja turška čalma (čelada) nego papeževa tiara“. S tim misli omenjeni list, da je boljje turško podaništvo nego podaništvo katoliški cerkvi. Ta zagrizeni sovražnik rimske cerkve gotovo ne ve, da so Srbi kakor tudi drugi balkanski narodi ravno radi tega pali pod Turke, ker so prezirali zvezo z zapadno cerkvijo. Neznajo li ti zagrizeni sovražniki rimskega poglavarja, da je bila Srbija najjača, ko so srbski kralji živeli v prijateljstvu z Rimom? Srbija se je začela razvijati kot jaka država še le potem, ko je sprejel Stjepan Prvovjenčani (1195—1228) kraljevsko krono in blagoslov za Srbijo od papeža Honorija III. leta 1220.

Ravno tako je prijateljeval Uroš II. Milutin (1281—1320) z rimskimi papeži ter bil od njih podpiran v mnogih podjetjih. Nasledniki njegovi niso toliko cenili te zveze ter se oslanjali na svojo moč, ki je pa kmalu nehala, kajti neprestane borbe s Carigradom so dale Bizantincem povod, da so poklicali v pomoč Turke ravno proti najslavnejemu srbskemu vladarju Dušanu Silnemu.

Leta je sicer še junaško odbijal Turke, ali njegovi nasledniki so bili tako slabi, da so v neravnej borbi zbog domače nasloge pali pod oblast turško. S žalostjo se spominja vsak Srb, pa tudi vsak drugi Jugoslovan nesrečnega Vidov dana leta 1389, ko je propala sloboda srbskega naroda. Ta nesreča pa je zadelo Srbe radi nesloge med balkanskimi kristjani, katere so bili tudi oni v velikej meri krivi. Da so balkanski kristjani Bizantinci, Bolgari in Srbi živeli v slogi in v zvezi z Rimom, ne bi jih bila zadela tako huda nesreča in ne bi bili morali tako dolgo živeti pod turškim jarmom. Da je temu tako, so nam dokaz Hrvati, ki so živeli v zvezi z Rimom ter od tamkej dobivali včasih najhujših duševne pa tudi gmotne podpore v borbah z najhujim sovražnikom krščanstva.

Padel je zbog neslog v roke turške Carigrad, Trnova, Belgrad in Budim, ali Zagreb glavno mesto Hrvatske se je vzdržalo v tej nejednakej borbi slobodno. Ni ta dogodek zgodovinski brez pomena. On jasno dokazuje, koliko more uplivati v takem položaju, v kakoršnem je takrat bila Hrvatska, versko prepričanje in oduševljenje, katero je gojil hrvatski narod. Znameniti so oduševljeni govori papeževih poslancev za obrambo hrvatskih dežel, pa tudi slavospevi o hrvatskih junakih, ki so takrat branili sv. vero pa tudi svojo domovino. Hrvatoma je bila mileja papeževa tiara nego turška čalma, zategadelj jih pa tudi ni zganilo turško kopito kakor Srbe. V Zagrebu ni visel nikdar konjski rep niti je zapovedoval turški paša ter pobiral harač, a Hrvati znajo dobro zakaj ne, ter se še dandanes zahvalno spominjajo vseh dobrotinstev, ki so jih v onih hudih časih sprejemali od Rima, pa so zategadelj ostali tudi oslobojeni turške sužnosti, ki bi jih bila v protivnem slučaju gotovo zadela.

Brez dvoma velik del srbskega naroda ni tega mnenja, kakor pisatelj onega članka o turški čalmi in rimski tiari. Tim gorje je pa, da se taki nazori širijo med narod, ki je sicer dober in pohleven. Priprostemu narodu je treba druge hrane, ki bi ga mogla oživiti iz njegove duševne letargije. V prvem redu pa je potrebna medsebojna ljubezen, saj smo kristjani jedni in drugi in vrh tega tudi popolnoma osodni kot jeden narod. Sloge nam je treba v veri in v političnem življenju. V veri se moremo lahko zblížati, ali je treba poprej zatreti vse strasti ter v

vseh zadevah objektivno soditi. Taka vprašanja bodo rešili od Boga razsvetljeni možje prej ali slej, pa je gotovo neumestno napadati one, ki pripravljajo pot zato. Slovani moremo postati jaki še le tedaj, ko se zedinimo v veri, a oni ki so proti temu jedinstvu, spodkopujejo pravo moč celokupnega Slovanstva, a posebej še Srbstva.

Slovstvo.

Aškerc in drugi.

„Ljubljanski Zvon“ je pozval naš list, da izrazi svoje mnenje o Aškerčevih poezijah. Mi smo se že včasih natančneje pečali z nekaterimi njegovih proizvodov. Ako tega vrednik „Lj. Zvona“ ne vé, naj poišče v starih letnikih pesmi, katere smo objavili kot odgovor na „Grešnika“ in na pesem „Jaz“. Počakali smo, da „Zvon“ sam pové, kako sodi o Aškercu. Nekaj je objavil v 10. številki, in to nas sili, da mu odgovarjamo in hkrati povemo svojo misel o Aškercu in o nekaterih njegovih so-drugih pri „Zvonu“. Z umetniškim delom pečati se ni namen našega lista, to bodo storili drugi. Zlasti od „Katolika“ pričakujemo kaj več, pač pa se nam zdi primerno, na kratko označiti, kako se obdeluje vera, pravost, politika pri teh novih korifejah, katere sedaj iz francoske, nemške in ruske literature presajajo najbolj strupene nazore v naše slovstvo.

Pesnik izpoveduje v verskem oziru oni racionalizem, kateri ne pozna nobenega božjega razodetja, o vsem mu odločuje samo lastna pamet:

„Kar v vedah je pisano svetih,
To misliti človek le sme!
Ne globlje, ne više, ne dalje...
Kdor misli drugače — gorjé!“

„Čemu pač nam vsakemu svojo
Bog Brahma bi glavo bil dal?
Čemu bi nam duha luč sveto
Tam z lučjo bil svojoj prižgal?“

Čim bolj ti sam misliš svobodno,
Tem bolj si podoben — bogu,
Tem bolj približuješ se Brahmi...
Le misli zato brez strahu!

Le misli, Ambotha preljubi,
Le dalje ves svet premišluj!
Da misliti greh bi bil morda,
Brahmanom tega ne veruj!“

Pesnik je tako zaljubljen v to misel, da opeva že trenutek, ko bo za vekomaj ta umski liberalizem zavladal in premagal vsako pozitivno vero.

Neumni žreci sežgó krasno boginjo — prvo mučenico, katera je poosebljeni racionalizem. S tem je mislil pesnik udariti cerkev, sramotiti inkvizicijo. Popolnoma v nasprotju z resnico in z zgodovino popisuje, da zmaga liberalizem nad pozitivno vero za vselej:

„I smrt sem premagala slavno!
Nesmrtna zato sem poslej...
Ime mi je — Misel Svobodna,
A ves svet je moj zana-prej...“

Umstveni dokazi, kateri zahtevajo cerkev in vero, zgodovinski dokazi, kateri tako jasno spričujejo resnico krščanstva, dokazi iz božjega razodenja — to vse, kar je trdnjše dokazano in v bolj logičnem stavu razvito v uku katoliške cerkve, kakor katerokoli sanjarstvo, katero je spravila „Misel Svobodna“ na svet — vse to se s temi vrsticami zasmehuje. Od resnice se obrača obraz strani in se meče v naročje skepticizmu. Ljubša je neresnica, nego inkvizicija, ki brani resnico proti neresnici.

„Zvonov“ kritik ravno tako umeva pesnika, samo s tem razločkom, da on hvali njegov brezverski nauk. Tu navajamo njegove besede:

„Se zmeraj, kakor nekaj, je grešnik, kdor — misli, kdor se brani svojemu duhu, da bi se dvigal proti luči, kdor se ne poniža do stališča, na katerem so — živali.“

Torej kdor spozna, da je razodenje istinito, kdor jasno spozna, da je cerkev naredba božja, katere nauku se mora ukloniti, ta se postavi na stališče živali!

Videli bomo kmalu, za katero „lučjo“ sedaj škilijo „Zvonovci“.

Tu še nekaj naukov, katere je rodila „Misel Svobodna“:

„Za življenje spet damo življenje,
In s smrtjo je dolg poravnán!...“

Te besede komentira „Zvonov“ kritik tako-le: „Človek, samo nemčen a to m v vesoljnem stvarstvu, je ustvarjen, da trpi, da se bojuje — brez v s p e š n o. Njegovo življenje je nestalno, zavisno le od slučajja.“

Tako materijalistično se sedaj človeško življenje ceni v „Zvonu“. Pač ni čudo, da je zablodil ta „lepo“-slovni list v gnojnico pornografije!

Pesnik je zmešal v svojih pesmih vse vere. Seveda je vzrok jasen: Kdor slavi vse bogove, nobenega ne časti. Perun mu je jako v časti:

„Perun srebrnoglavi, zlatobradi,
Ti car sveta, ti poglavar bogov!
Žrtvujemo pšeničnega ti hleba,
Žrtvujemo golobov mladih par;
Gori ljubezen zate v srcih naših,
Ko tu pred taboj ognja večni žar...“

Kako lepo citira Avesto in moli Ormazda:

„Tebe, sveti ogenj, ime Ahure Mazde,
slavimo.“ —
„Blagor možu, ki te vedno neti in čuva.“

„Daj, o sveti ogenj, duši moji modrosti
in moškega poguma, delavnosti ter vztrajnosti!“

Z Mohamedom obdružuje jako intimno:

„Lep raj si ustvaril, o preroke!
Ž njim pol si osvojil zemlje,
Osrečil si ž njim milijone...
Poznal si človeško srce.“

O krščanstvu pa ne misli, da je osrečilo milijone, ker slika katoličane kot divjo druhal, kateri na čelu škof tako izpreobrača pogane:

„Umolkn, pes poganski!“

Koliko krščanstva imajo pesmi, spozna se lahko iz te-le primere:

„Velik ti samo si, Allah,
Mohamed tvoj preroke sveti;
Molit, bratje verni, molit,
Komur mar je sreča večna!“

Tako Allah. Kristus pa je — človekoljub. Tako govori o njem:

V palači svetli nisi rojen bil,
Zaplakal prvič si v pastirski koči;
In v zlato zibel položila ni
Te mati tvoja revna v hladni noči.

Bil siromak si žive svoje dni!
Tovariš naš zato si na vse čase...
A, ki živé od žuljev naših rok,
Imeli bi te radi vsega zase.

Imeli radi bi, da ti igó,
V katero vklepajo nas siromake,
Bi blagoslavljal jim, pomagal jim
Goniti nas na trudapolne tlake...

Ne! Ti si naš — mi bratje tvoji vsi,
Kar nas zatirancev po svetu tava,
Kar sužnjevske brezpravnih nosi svet,
Kar hira nas in strada in zmrzava.

Le kdor občutil sam je kdaj gorjé,
Trpin mu, brat njegov, v srcé se smili;
In v kočah, ne v palačah še vsledár —
Človekoljubi so se porodili.

Za to pesem so lahko hvaležni socialni demokrati Aškercu. Če združimo to pesem s „Krišno“, visoko pesmijo onega humanizma, ki vidi v človeških strasteh vrhunec lepote in dobrote, in z „Bajrameko legendo“, katera je satira na ljubezen do bližnjega, dobimo isto glavno misel, kakor v knjigi „Kristus in socialna demokracija“, katero je prevzvišeni lavantinski škof prepovedal razširjati. V Kristusu vidijo novodobni materijalisti izvrstnega demagoga, blagega človekoljuba, začetnika nove socialne dobe, o božanstvu našega Izveličarja, o čeznaravnih resnicah, katere je učil, o zakonih, katere je dal, o cerkvi, katero je ustanovil, se molči. Pač včasih se spominja tudi teh resnic, a le tedaj, kadar hočejo bogokletno postaviti Kristusa v nasprotje s cerkvijo. Ko sem čital to pesem, sem se spomnil nekega brezverskega pesnika, kateri še jasneje kaže to pogubno stran novejšega poganškega humanizma. Sallet govori kristijanom o Kristusu:

„Wie konntet ihr dies reinste Menschenbild
Verzerren uns zum lächerlichen Gotte!“

V našem listu smo že večkrat pisali o tem, da se socialni demokratje ne zgroze nad bogokletstvom, našega Izveličarja staviti v isto vrsto z Mohamedom, Marxom, Engelsom, Lassalom. In kaj pomenijo te-le besede:

„Imeli radi bi, da ti igó,
V katero vklepajo nas siromake,
Bi blagoslavljal jim, pomagal jim
Goniti nas na trudapolne tlake?“

(Dalje sledi.)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 11. novembra.

(„Narod“ se ne sramuje!) Sinočni „Narod“ zopet pogreva stvar o dr. Šusteršičevem pismu, katero je pisal nekemu duhovnu na Notranjsko glede nečuvnega, škandaloznega postopanja sodnika Kovača v Ilirski Bistrici. „Narod“ pogreva to stvar in povprašuje, ali se že sramujemo dejanja svojega somišljenika dr. Šusteršiča. Kedor ne vé, kaj je pisal dr. Šusteršič v omenjenem pismu, menil bi, kdo vé kako zločinstvo je zakrivil. Zato podamo pismo dr. Šusteršičevo, objavljeno v „Narodu“ tudi mi

svojim čitateljem: Ljubljana — Laibach, 17. okt. 1896. — Prečastni gospod! — Prosim Vas, da mi preje ko mogoče naznanite precizna fakta o sodniškem postopanju. Poizvedujte (seveda tajno) pri kmetih, koliko jih je discipliniral, zapiral itd. in kaj je bil vzrok oziroma povod. Naberite sploh kolikor mogoče črtic iz sodniškega uradovanja, faktum za faktumom, da imam potem zadosti materijala, s kojim nastopim v proračunski debati. Povedal bodem take, da bode sudac zadosti imel za vse žive dni. — Tedaj na delo, nabirajte materijal in pošljite mi ga! — Srčni pozdrav — Ves Vaš — dr. Šusteršič m. p. — Vsak nepristranski sodeč človek, ki bere to pismo in ki vé, kaj je že „Slovenec“ poročal o škandaloznem postopanju sodnika Kovača proti kmetom, ne da bi bil ta imel pogum, kaj ovreči, dejal bo: Državni poslanec ne mora boljše spolnovati svoje dolžnosti, kakor da na izjavljene pritožbe takim potom nabira gradivo, da vso stvar pojasni na onem mestu, kjer najvč izda. Vzlasti pa moramo povdarjati, da je dr. Šusteršič tukaj hvalavredno postopal vzlasti kot kmetaki poslanec, kajti upravljal proti kmetom se sodnik Kovač tako obsodbe vredno vede. To pismo dr. Šusteršičevo torej kaže, da posl. dr. Šusteršič želi v vseh zadevah dobiti natančnih pojasnil, da potem svoječasno lahko varno nastopi v zbornici podprt z neovrgljivimi dokazi v rokah. Zopet ta stvar kaže, kako skrben poslanec je dr. Šusteršič in kako točno spolnuje svoje dolžnosti, hoteč braniti v sodniškem postopanju našega kmetovalca proti neznosnemu ravnanju sodnikovemu. — Dr. Šusteršiču in nam se torej ni treba po „Narodu“ objavljenega pisma sramovati, pač pa bi se moral sramovati „Narod“, da je priobčil pismo, ki je bilo mejpotoma ukraden o in ki ni prišlo vsled tega t v in e v roke onemu duhovnu, kateremu je bilo namenjeno. — Tac-ga lopovstva se „Narod“ poslužuje, z ukradenim blagom se ponaša in se vender tega — ne sramuje! To je pač zanj najbolj značilno! — Le tako naprej vzlasti proti dr. Šusteršiču! To je najboljša agitacija zanj. Vsak spozna, da ga „Narodovci“ napadajo samo zato, ker se njegovih zmognostij in njegove eneržije boje. S takimi krivičnimi napadi bo dr. Šusteršič pri vseh nepristranskih sodečih, vzlasti pa pri svojih somišljenikih le pridobil na ugledu in veljavi. Nam je to popolno prav.

(Slovensko gledališče.) Včeraj podala se nam je v drugič v letošnji sezoni nova izvirna drama prof. Funteka „Iz osvete“. Kakor pri prvi predstavi, rešili so igralci in igralki tudi včeraj prav častno svojo nalogo. Vzlasti g. Inemann in gđca. Teršova pokazala sta zopet, da sta tudi psihološko težavnim vlogam prav mojstersko kos. Zela sta vsled tega tudi zasluženo, ploskovito priznanje občinstva. Obisk včerajšnje reprize je bil nekoliko malečvilnejši, nego se je smelo pričakovati.

(C. kr. poštni in brzojavni urad ljubljanski) preseli se na imendan cesarčin, dne 19. novembra, v novo, že popolnoma dovršeno in krasno opravljeno poslopje, kjer se kmalu otvori tudi telefonski urad. Ljubljanskih tveč se je do sedaj oglasilo 35 za telefonsko zvezo.

(Iz Rateč na Gorenjskem.) Pretečeni torek nas je zapustil ljubljani, blagi gospod župnik Vinko Polaj. Bridko nam je bilo, ko smo videli odhajati gospoda, katerega smo vsi visoko spoštovali in ljubili. In zakaj bi ga ne bili? Ljubezen in trud njegov do nas, do naše župnije, morala je vzbuditi tudi v naših srcih hvaležnost in ljubezen. Kdo ne bi cenil požrtovalnega truda, s katerim se je g. župnik kljub bolehnosti toliko trudil za cerkev in župnišče. Vse je prenovljeno, posnaženo in olepšano. Dasi je go-p. župnik vedel, da mu ne ugajajo premrzle naše zime, vendar je delal in delal, jasen dokaz, da se ni trudil iz sebičnosti, ampak iz prave krščanske požrtovalnosti. Vedel je, da ne dela za-se, ampak za nas in naslednika svojega — in vendar mu je bilo delo sladko in ljubo. Naj mu dobri Bog vse to obilno povrne, nam pa nakloni — kar trdno upamo — in skoro že vemo, prav tako blagega mu naslednika.

(Osnovni zbor „Obrtne zveze“.) V nedeljo je bil pri „Hafnerju“ osnovni zbor „Obrtne zveze“, novega obrtnega društva. Predsednik osnovnega odbora g. Eberl je pozdravil navzoče, bilo jih je lepo število, kakih 160 obrtnikov. G. Šturm naglašal potrebo in važnost nove obrtne zveze ter pozivlje obrtnike, na se vsikdar zavedajo svojih dolžnostij ter v obilnem številu družijo v novi zvezi. Tajnik g. Turk poroča, da je imel osnovni odbor

tri seje, v katerih se je obširno pečal s sestavljanjem pravil, katere danes predlaga zborovalcem, da jih potrdijo. Po kratkem razgovoru so se pravila odobrila. — G. Kregar je poročal o zavarovanju delavcev proti nezgodam in splošno o bolniških blagajnah ter naglašal, da sedanje blagajne nikakor ne zadostajo svojemu namenu, zato so v navadi pogostni prepri delavcev z uradniki pri izplačevanju. Omenja tudi, da so avstrijski socialni demokratje sklenili resolucijo, koder zahtevajo od vlade, da bi se morali mali obrtniki ravno tako vpisovati v okrajne bolniške blagajne, kakor delavci, kar bi bilo seveda škodljivo za male obrtnike, ter dostavlja, da se socialni demokratje sploh trudijo, da bi mali obrtnik čim preje izginil iz površja, omenja shoda velikih industrijalcev 25. okt. na Dunaju, ki so sklenili resolucijo, naj se zavarovanje raztegne tudi na male obrtnike. Ti zborovalci so tudi poslali deputacijo k Badeniju, naj nikar ne predloži novega obrtnega zakona državni zbornici. Konečno govornik predlaga, naj se vsprejme peticija, v kateri zborovalci prosijo, — naj državni zbor ne sili po zakonu malih obrtnikov v sedanje zavarovanje proti nezgodam, pač pa naj čim preje osnuje zakon za zavarovanje po različnih razredih proti starosti in onemoglosti in država naj podpira z denarnimi sredstvi take zavode. — Gospod Šturm prav toplo priporoča to peticijo in naglaša mnoge nedostatke, ki se nabajajo pri bolniških blagajnah. — Peticija je bila na to soglasno vsprejeta. — Pri slučajnostih omenja gospod Kregar razpisa del pri novem vladnem posloju v Ljubljani, ki ni ugoden za malega obrtnika. Po njegovem predlogu se odbere deputacija treh članov (gospodje Čamernik, Lenček in Rebek), da gredo k delalnemu predsedstvu pojasniti iskat in prositi naj se pri oddaji del ozira tudi na malo obrt. — Govorili so še gospod Šturm in gospod Turk, ki sta vspehujala navzoče za složno delovanje, in gospod Kregar, ki je pojasnil, da se socialni demokratje tudi pri nas kažejo zelo sovražne malemu obrtu. V dokaz omeni, da nameravajo pleškarji in sobni slikarji, nahujskani po socialnih demokratih, drugo leto, ko imajo mojstri največ dela, štrajkati, dasi so zelo dobro plačani. — Predsednik gospod Eberl se z hvali vsem navzočim za mnoge številne obiske ter zaključi zborovanje, ki se je vršilo v najlepšem redu.

(S Šenturške Gore) 10. nov. Da kedo ne bo mislil, da mi gorjanci prebivamo v kaki Sibiriji, naj povem, da se na naši gori i še sedaj v pozni jeseni razcvetajo: Spomladni jegelci (Primula acaulis), pasje vijolice (Viola canina), petoprstnik (Potentilla verna), jagodnjek (Fragaria vesca) in še mnogo drugih poletnih in jesenskih cvetic. Na več krajih sem pretečeni teden dobil zrele jagode. — Letino imamo prav povoljno na naši gori, zlasti oves se je prav dobro obnesel, no pa tudi druga žita: pšenica, rž, proso, ajda so še dosti dobro obrodila. — Pretečeno nedeljo je občinski sluga okliceval na naši gori, da bo Preddvorska grajščina prodana. To kaže, da mi gorjanci nismo kaki reveži, temveč, da imajo nas za imovite, denarne, zmogljive kupovati tudi grajščine, ali kali?

(Iz Britofa pri Kranju.) Preteklo nedeljo zvečer sta se v gostilni pri Kukovcu spila bratranca Jakob Kokalj in France Pušavnik. Konec temu prepiru je bil, da je prvi bratranca svojega sunil z nožem tako nesrečno, da se je ta koj mrtev na tla zgrudil. — Mrtveca se ni upal nihče dotakniti in še-le potem, ko je župan prišel na lice mesta, so ga naložili in peljali v mrtvašnico. Kaj pač stori nesrečna pijača!

(Dar.) S Krke 9. t. m. Slavna kranjska hranilnica je podarila tukajšnjemu prostovoljnemu gasilnemu društvu lep dar v znesku 100 glđ. Bodi ji zato srčna zahvala!

(Orglje v cerkvi sv. Florijana na Gorenje Avstrijskem.) Pod tem zaglavjem je „Slovenec“ dne 16. okt. t. l., št. 238 poročal, da pod tem slavnim delom počiva velikan Ant. Bruckner. Tedaj pod umotvorom nekega Slovence je zakopan veliki mojster in igralec orgelj. Čudno, da je zakopano tudi ime in slavní genij našega rojaka in se še ne ve, kje je kraj, ko mu je tekla zibek! — To pa je vender čudno, ko je bil Frane Xav. Chrisman tako sloviti umetnik, da Slovenci celo rojstnega kraja ne vemo. Zato podajeva nekaj črtic o tem slavnem možu, kojega celo nemška zgodovina hvali me-j svojimi spisi in ga vpleta v venec najglasovitejših orglarjev iste dobe. Velikanske orglje samostana Admontskega, na katere je bila ponosna cela Gorenja Stirsk, je tudi izdelal Abbate Franz Xaver Chrismann l. 1782. Po-

gorele so te lepe orglje l. 1865. Sredstva za ta velikanski stroj je zbral za umetnijo vneti opat Columban iz Wielanda, kateri je bil od l. 1779 do 1787 glavar Admontskega samostana. Za natančne notice o admontskih orgljah se imamo zahvaliti dr. Max Archerju, od katerega smo upali tudi biografičnih notice o izdelovalatelju orgelj samem. V št. 32. II. letniku orgljarskega lista z dne 21. nov. 1880 se je že poročalo o Florijanskih orgljah pri Lincu. Dr. Archer poroča, da je iste orglje izdelal Križman in da je na pogodbi s sv. Florijanskim samostanom kot izdelovatelj orgelj podpisan Franz Xaver Krisman, in da je bil ta svetni duhovnik s Kranjske! Nadalje poroča dr. Archer, da na Štajerskem eksistirajo še nekatere Križmanove orglje, in da je ta znameniti mojster brez dvojbe zelo interesantna oseba. Njegove dispozicije že kažejo neko posebnost in v takratni dobi orgljarstva nek znak velikega napredka v bodočnost. Dr. Archer pravi, da ta mož zasluži odlično mesto na polju orgljarstva in da si je v tej stroki prisvojil slavno ime. Kdor ima še v posesti št. 33 „Orgljarskega lista“ II. letnik, naj primerja dispozicijo sv. Florijanskih orgelj z dispozicijo admontskih. Christmann Fr. Xav. (tako nekateri pišejo njegovo ime, n. pr. Bernhard Mettenleiter) je deloval v dobi, ko je živel slavni Gabler, Riepp in glasoviti Silbermann, kateri je umrl leta 1753, star 70 let. Križman je pa l. 1772 delal velike sv. Florijanske orglje, l. 1782 pa velike Admontske orglje, torej 10 let pozneje. Zanimivo bi bilo zvedeti, kje in v kateri občini je bil ta veliki mojster rojen in to bi se lahko dognalo, ker spisi govore, da je bil duhovnik s Kranjske.

V Kamnigoricci, dne 10. novembra 1896.
Brata Zupan, orglarja.

Društva.

(Družba sv. Cirila in Metoda) se upapolna veseli svojih lepih koncertov prihodno soboto in nedeljo. Iz izbornega programa povzemljemo „Rusalko“, v koji se odlikuje posebno alt solo in orkestrovo spremljevanje. Ni z lepa čuti tako znamenitega ženskega zbora, kot je uprav Rusalka! Žal, da se v lepakih in v jednom delu vabil pomotom imenuje mešan zbor. — In te ljubke naše „narodne pesmi“, vse zbrane iz polprotekega časa. Vse po vrsti: „Ko dan se zaznava“ — „Preljubo veselje, o j kje si doma?“ — „Mi smo štirji, vsi pastirji“ — „Otok bleški“ — „V Gorenjsko oziram“ vse te popevane narodne odrasle poslušalce predstavijo v ono njihovo otroško dobo nazaj, ko so je sami prepevali ali čuli prepevati mej nami. Mile spomine teh otroških let buditi bodi tem našim narodnim poseben namen. — Pa Mašekov: „Kdo je mar!“ 7 do 8 let nič več pet v Ljubljani. Kdor je le jedenkrat čul to proslavo naših različnih slovenskih stanov — temu ne gre več iz uma niti besedilo, niti spev. — In konečno Ganglov Giuljivi dramatični prizor „Materine sanje“. Iz njega veje prav tisti nedolžnostni duh, ki naj bo znak tej mladini, za koje vsestranski blagor se žrtvuje družba sv. Cirila in Metoda. — Torej Slovenci: Na svidenje pri teh naših mladinskojubilnih koncertih!

Telegrami.

Dunaj, 11. novembra. Presvetli cesar je poslal bolgarskemu vojnemu ministru Petrovu sliko z lastnoročnim podpisom. Knez Ferdinand se je takoj diplomatskim potom zahvalil za to odlikovanje vojnega ministra ter dostavil, da je ta znak cesarjeve milosti veliko odlikovanje celi bolgarski armadi.

Dunaj, 11. novembra. Danes dopoldne so se pričela v knezonadškofijski palači škofovska posvetovanja, katerih se udeležujejo nastopni cerkveni dostojanstveniki: Predsednik kardinal Gruscha, Schöborn, dr. Missia, Napotnik, Bauer, Rösler. Nekaj se jih še pričakuje.

Dunaj, 11. novembra. Včeraj dopoldne se je slovesno vložil temeljni kamen za cerkev sv. Antona v X. okraju. Cerkevne obrede je izvrševal kardinal Gruscha. Prisostvoval je presvetli cesar z ministroma Badenijem in Ledeburjem, dalje namestnik Kielmansegg, župan Strobach in nebrojna množica občinstva.

Dunaj, 11. novembra. (Poslanska zbornica.) Posl. Kaizl, Kaftan in tovariši so vlo-

žili nujni predlog, v katerem pozivljajo vlado, naj takoj potrebno ukrene, da se še pred koncem leta rešijo severno-zahodne železnice tičoč se zadeve. O predlogu se obravnava koncem seje. Nato se nadaljuje podrobna razprava o obrtni noveli.

Dunaj, 11. novembra. „Ozas“ poroča: da je v istini opat Schmolck izbran za deželnega maršala na Nižjeavstrijskem.

Inomost, 11. novembra. Italijanske kmečke občine so izvolile razven Gentilinja, vse dosedanje deželne poslance.

Meran, 11. novembra. Včeraj se je vršil pogreb fzm. vojvode Virtemberškega. Vdeležilo se ga je mnogo odličnjakov.

Cetinje, 11. novembra. Turški poslanik je izročil knezu Nikolaju insignije k redovom, katere je podelil sultan njemu in njegovi družini.

Rim, 11. novembra. Monsignor Makario je izročil papežu lastnoročno pismo kralja Menelika, katero bode baje objavljeno.

Carigrad, 11. novembra. Avstro-ogerski poslanik baron Calice je nastopil danes 14-dnevni dopust, katerega bo porabil večidel za potovanje v Egiptu.

Carigrad, 11. novembra. Sultan je odredil, da naroči vlada še 500.000 Mauserjevih pušk, 50—100 milijonov patron, brezdimnega smodnika ter več topov.

Ponarejena črna svila.

Sežgi vzoreček svile, katero nameravaš kupiti, in spozna bodeš takoj ali je svila pristna ali ponarejena: Pristna, čista barvena svila kmalu ugasne, se skodriči ter ostane le malo svetlorjavega pepela. — Ponarejena svila (katera se rada lomi in dobi mastne lise) gori počasi dalje (osobito tli takozvana „strelna nit“, ako je v njej prav mnogo barvene snovi, ter ostane pepel temnorjave barve. Pepel se ne skodriči) kot pri pristni svili, marveč upogne. Pepel pristne svile se spremeni v prah, ako se stisne, isti ponarejene svile pa ne. — **Tovarne za svilo G. HENNEBERG-a** (o. in kr. dvornega založnika) v **Carihu** razpošiljajo rade vzorce svoje pristno svilnatega blaga vsakomur ter pošiljajo kolikor treba za posamne obleke ali cele kose poštnine in carine pristo na dom. 29 6-6 5

Zobobol olajšujejo

zobne kapljice lekarja Piccolija v Ljubljani (Dunajska cesta), katere so bile odlikovane z Najvišjim priznanjem Nj. e. in kr. Visokosti prejasne gospé prestolonaslednice-vdove nadvojvodinje

Štefanije.

Steklenica velja 20 kr 126 (50—37) 6

Umrli so:

9. novembra. Viljem Nič, tapetnikov sin, 2 meseca, Opekarska cesta 27, črvesni katar — Karol Kovič, deželnoobramb. narednika sin, 5 dni, Gruberjeve ulice 6, božjast.

V bolnišnici:

9. novembra. Apolonija Česnik, delavka, 56 let, jetika. — Norbert Fibrove, mizaraki pomočnik, 17 let, osteomyelitis acuta.

Tujci.

9. novembra.

Pri **Storu**: Jahn iz Gorice. — Huth iz Zagreba. — Kristof iz Šmarja. — Aufmuth, Tschelnitz z Dunaja. — Ratnigg in Löber iz Grada. — Zagorjan iz Cerknice. — Bozon iz Lyona. — Höfner iz Brna. — Elvenich iz Frankobroda. — Walzer iz Celja. — Špendal iz Trbiča. — Bolta z Ledin. — Ponikvar, Lederhass iz Starega Trga. — Spanhel iz Schluckenau-a. — Sevar iz Rakeka. — Fajdiga iz Sodražice.

Pri **Matiču**: Burekhardt, Bettelheim, Kollner, Puskallier, Deutsch, Haidegger, Laiconi, Abeles z Dunaja. — Globčig iz Kranja. — Thiem iz Dornbirn-a. — Sauer iz Vel. Kaniže. — Lackner iz Črnomlja. — Tschinkel iz Morobitz-a. — Pauser iz Ribnice. — Schreiber iz Lundenburg-a. — Pertz, Verderber iz Kočevja.

Pri **avstrijskem caru**: Keržišnik iz Kamnika. Pri **Bavarskem dvoru**: Küma iz Zidanega Mosta. — Leskovar iz Grada. — Patsche iz Unterarmberg-a.

Tržne cene v Ljubljani

dné 11. novembra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st. . .	8 60	Špeh povojen, kgr. .	70
Rež, „	6 —	Surovo maslo, „ . .	78
Ječmen, „	5 20	Jajce, jedno „ . . .	3 —
Oves, „	6 20	Mleko, liter „ . . .	10 —
Ajda, „	7 50	Goveje meso, kgr. .	64
Proso, „	6 50	Telečje „	60
Koruza, „	5 50	Svinjsko „	60
Krompir, „	2 —	Koštrunovo „	36
Leča, hkl. „	12 —	Piščanec „	40
Grah, „	12 —	Golob „	15
Fizol, „	9 —	Seno, 100 kgr. „ . .	2 50
Maslo, kgr. „	90 —	Slama, 100 „	2 15
Mast, „	70 —	Drva trda, 4 kub.m. .	7 30
Špeh svež, „	64 —	„ mehka, 4 „	5 —

Menjalnica bančnega zavoda

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v kurznem listu
zaaznamovanih
menic in vrednostij

Schelhammer & Schattera

Wien,
I. Bezirk,
Stefansplatz
Nr. 11, Parterre.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
10	9. zvečer	741.2	6.2	sl. jvzh.	oblačno	
11	7. zjutraj 2. popol.	737.6 739.6	4.2 4.2	sl. jvzh. p. m. jvzh.	oblačno „	0.0

Srednja včerašnja temperatura 6.3°, za 1.4° nad normalom.

Poslano.

1—1

Zavarovalna družba za življenje „The Gresham“ v Londonu. Razglasilo se je 47. poročilo o poslovnem letu, ki se je končalo 31. dec. 1895, in se je predložilo občenemu zboru delničarjev, ki je bil dné 1. julija 1896. leta. Iz njega povzamemo sledeče glavne točke. V letu 1895 je izdala družba 8761 polc za glavnico 82 267.300 kron. Dohodki premij minolega poslovnega leta znašali so odsterši znesek za pozavarjanja 21,582.368 33 kron, in je mej tem 3,525.344.17 kron premije za prvo zavarovalno leto. Bilanca obrestnega računa za minolo poslovno leto je znašala 5,558.218.43 kron in če prištejemo še dohodke premij, znašali so dohodki zavarovalne družbe 27,120.586.76 kron. Minolo poslovno leto se je izplačalo na življensko-zavarovalne police 10,032.755— kron. Izplačila za opremna in mešana zavarovanja, katerim je bil potekel obrok, so znašala 2 383 221.67 kron. Za odkup polie se je izdalo minolo poslovno leto 1,209.712.50 kron. Zavarovalni in rentni zaklad sta se mej poslovnim letom povišala za 9,067.153.02 kron. Skupni znesek aktiv je znašal koncem poslovnega leta dné 31. decembra 1895 147,562.080.41 kron naloženih glavnice: 490.778.85 kron v fondih angleške in irske banke, 630 212.40 kron v zjamčevinah kolonijalne vlade, 27,002.077.81 kron v zjamčevinah tujih vlad, 5,651.001.56 kron v železniških delnicah, prioritetah in jamčevinah, 60,105.982.71 kron v železniških in drugih zadolžnicah, 18,364.621.04 kron v hišah, mej drugim v družbenih hišah na Dunaju in v Budimpešti, 6,556.711.77 v hipotekah, in v raznih jamčevinah 28 760.694.27 kron.

Deset mladih deklic

se sprejme v „Jozefinum“ Poljanska cesta št. 18, prot mesečni plači 6 gld. v popolno oskrbo, da se vzgoje za dobre in večje posle. 3—3

Katol. Bukvarna v Ljubljani priporoča:

Enchiridion Liturgicum in usum Clericorum et Sacerdotum in sacris functionibus. Collegit Jos. Erker. Cena 1 gld. 50 kr.

Koledar katol. tiskovnega društva za 1897, lepo vezan, s svitnikom, priporočen zlasti gg. katehetom zaradi imenika učencev in učenk. Cena neudom 1 gld. 20 kr.

Preč. duhovščini
vijudno priporočam
svoje delavnico
za
**slikarjio na
steklu,**
zlasti za izdelovanje
cerkvenih oken
z umetno slikarjio
Ed. Stuhl
v Gradcu,
Annenstrasse 35.
Najboljša spričala in pohvale
za izvršena dela
razpošiljam na
zahtevo.

Spretna kasirka

z dobrimi spričevali in večletno prakso, obeh deželnih jezikov v govoru in pismu zmožna, dobi v moji manufakturni prodajalnici stalno službo.

Fran Ksav. Souvan,
Ljubljana.

741 2—2

Na prodaj sta

dva križeva pota

jeden 95 cm. visok, velja gld. 65—,
drugi 150 „ visok, velja „ 250—

pri **Fr. Toman-u**, podobarju in pozlatarju v Ljubljani na Križevniškem trgu št. 1. 745 6—1

Jedino pravi angl. balzam

(Tinctura balsamica)
lekarja

**A. Thierry-ja v Pregradi
pri Rogatec-Slatini.**

Preskušeni in priporočeni od
zdravstvenih oblastev.

**Najstareje, najpristnejše,
najreelnejše in najceneje
domače zdravilo.**

Uteši kašelj, prežene no-
tranje in zunanje boleti, pro-
vzročuje lahkotno odvajanje in
odpravi zobobol, ozeblino in otek-

line itd. Pristen in neponarejen je ta balzam le tedaj, ako je zaprta vsaka steklenica s srebrno kapico, v katero je vtisnjena moja trdka „Adolf Thierry, lekarna pri „angelju varhu“ v Pregradi, in ako nosi vsaka steklenica zeleno etiketo s popolno jednako varstveno znamko, kakor tukaj zgoraj. Pazite vedno na to varstveno znamko! Ponarejalce in posnemovalce svojega jedinega pravega balzama zasledujem najstrožje sodnijskim potom na podlagi zakona o varstvenih znamkah in ravno tako vse prekupce ponarejevanj. Spričevalo izvedencev vis. k. vlade (št. 5782 B, 6108) pravi glasom analitičnega izreka, da moj izdelek ne brani v sebi nikakih prepovedanih ali zdravju škodljivih snovi. Kjer se ne nahaja zaloga mojega balzama, naj se naroči direktno in naslovi: Na angelja varha lekarno A. Thierryja v Pregradi pri Rogatec-Slatini. 12 malih ali 6 dvojnih steklenic stane franko vsake avstro-ogerske pošte 4 krone, v Bosno in Hercegovino 12 malih ali 6 dvojnih steklenic 4 krone 60 vinarjev. Manj kot 12 majhnih ali 6 dvojnih steklenic se ne razpošilja. Razpošilja se samo proti predplačilu ali poštenu povzetju. 524 20-16

Adolf Thierry, lekarnar
v Pregradi pri Rogatec-Slatini.

Prečastito duhovščino in slavno občinstvo najljudneje obveščam, da sem zopet
otvoril

krojaški obrt

v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 3

kjer bodem vsprejemal naročila spadajoča v mojo stroko in je vestno, pošteno in natančno izvrševal.

Priporočam se osobito prečast. duhovščini v zdatna naročila na vsakovrstno

duhovniško civilno obleko, talarje itd.

zagotavljajoč točno, ceno po potrebo in uporabo trpežnega, zanesljivega blaga.

Zahvaljujoč se za doslej mi izkazano naklonjenost, prosim, da se mi ista ohrani tudi v bodoče. — Vsa naročila, tudi pismena, naj se naslavljaajo na moj naslov v Ljubljano.

J. N. Potočnik,
krojaški mojster.

580 19-12

Ravnokar je izšel

X. zvezek

Kalan: Povesti.

Cena 20 kr., po pošti 23 kr.

Dobiva se v **Katoliški Bukvarni in Tiskarni.** —
Dobé se tudi še vsi zvezki razven prvega in drugega.

Za tekoče leto podeliti je pri ljubljanskem mestnem magistratu sledeče ustanove:

1. Jan. Bernardinijevo v znesku gld. 95 05,
2. Jurij Thalmeinerjevo v znesku „ 86-26,
3. Jos. Jak. Schillingovo v znesku „ 86-10,
4. Jan. Jost. Weberjevo v znesku „ 90-92,
- do katerih imajo pravico hčere ljubljanskih meščanov, ki so se letos omožile in so uboge, pa lepega vedenja.
5. Jan. Nik. Hraškovičevo v znesku „ 79 80,
- do katere ima letos pravico ubogi kmet iz šentpeterske fare.
6. Jak. Ant. Fancojevo v znesku „ 67-20,
- do katere ima pravico uboga, poštena nevesta meščanskega ali nižjega stanu.
7. Jos. Feliks Sin-ovo v znesku „ 48-30,
- katero je podeliti dvema najbolj revnima deklicama iz Ljubljane.
8. Il. Ant. Raab-ovo v znesku „ 231.—.
- Pravico do ene polovice te ustanove imajo uboge in poštene vdove ljubljanskih meščanov; do druge polovice pa uboge, dobro vzgojene hčere ljubljanskih meščanov, ki so se letos omožile.
9. Mihael Pakičevo v znesku gld. 128-10,
- do katere imajo pravico ubogi obrtniki meščanskega stanu, ali pa njih vdove.
10. Jan. Krst. Kovačev v znesku „ 151-20,
- katero je razdeliti med štiri v Ljubljani bivajoče revne očete ali vdove-matere, ki imajo po več otrok in ubožstva niso sami zakrivil.
11. Helene Valentinijevo v znesku „ 84.—,
- katero je razdeliti med otroke, rojene v frančiškanski fari v Ljubljani, ki nimajo starišev in še niso 15 let stari.
12. Marije Košmačeve v znesku „ 100.—,
- do katere imajo pravico uboge sirote uradnikov iz Ljubljane, ki so ženskega spola in pa lepega vedenja.
13. Ustanova za posle v znesku „ 50-40,
- katero je razdeliti med štiri uboge posle, ki več delati ne morejo in so na dobrem glasu.

Prošnje za eno ali drugo teh ustanov vložiti je opremljene s potrebnimi dokazili do konca tekočega meseca pri magistratnem vložnem zapisniku.

Magistrat dežel. stol. mesta Ljubljane,
dué 1. novembra 1896.

Koverta s firmo
priporoča
„Katol. Tiskarna“

Knjigoveznica Fr. Breskvar

preje L. Šverljuga

pred Škofijo št. 6, poleg Katoliške Bukvarne

se priporoča prečast. duhovščini in sl. občinstvu v

vezanje vsakovrstnih knjig

osobito prevezavanje missalov in raznih liturgičnih knjig.

Molitvenike družbe sv. Mohorja po več vkup poslane veže po primerno znižani ceni. V zalogi ima tudi za vse družbine knjige lepo izdelane platnice za knjigoveze po deželi.

Opozarja tudi še na svoje krasno izvršene platnice za „Dom in Svet“, Wolfov Slovar itd. — Naročila na kakoršnešibodi platnice izvršuje po želji ali načrtu natančno in cenó. 739 4-2

Lekarna Trnkóczy, Dunaj, V.

Dr. pl. Trnkóczy-jeve

kapljice za želodec

krepčujoče, sliz razkrajajoče, odvajajoče, slast pospešujoče.

Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld., tri dvanaestorice (36) steklenic 4 gld. 80 kr.,

prodaja in razpošilja po vsem svetu vsak dan z obratno pošto

lekarna Trnkóczy v Ljubljani,

„ Trnkóczy na Dunaju, Margarethen,

„ Trnkóczy na Dunaju, Landstrasse,

„ Trnkóczy na Dunaju, Josefstadt,

„ Trnkóczy v Gradcu na Štajerskem.

Lekarna Trnkóczy v Gradcu.

Dunajska borza.

Dné 11. novembra.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 35 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 „ 30 „
Avstrijska zlata renta 4%	122 „ 65 „
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 „ 05 „
Ogerska zlata renta 4%	122 „ 20 „
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 „ 30 „
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	940 „ — „
Kreditne delnice, 160 gld.	365 „ 20 „
London vista	119 „ 85 „
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 „ 77 1/2 „
20 mark	11 „ 76 „
20 frankov (napoleonador)	9 „ 53 1/2 „
Italijanski bankovci	44 „ 52 1/2 „
C. kr. cekini	5 „ 69 „

Dné 10. novembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	144 gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	154 „ 50 „
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	193 „ 25 „
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 „ — „
Tisne srečke 4%, 100 gld.	136 „ 50 „
Dunavske vranavne srečke 5%	129 „ 75 „
Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	107 „ 75 „
Posojilo goriškega mesta	112 „ — „
4% krajnsko deželno posojilo	99 „ 25 „
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 „ 35 „
Prioritetne obveznice državne železnice	221 „ 10 „
„ „ južne železnice 3%	173 „ — „
„ „ južne železnice 5%	127 „ 80 „
„ „ dolenskih železnic 4%	99 „ 50 „

Kreditne srečke, 100 gld.	197 gld. 75 kr
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	140 „ — „
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	17 „ 75 „
Rudolfove srečke, 10 gld.	22 „ — „
Salmove srečke, 40 gld.	70 „ — „
St. Genois srečke, 40 gld.	71 „ 25 „
Waldsteinske srečke, 20 gld.	60 „ — „
Ljubljanske srečke	22 „ 75 „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	153 „ — „
Akcije Ferdinandove železn., 1000 gl. st. v.	3390 „ — „
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	421 „ — „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	99 „ 50 „
Dunajskih lokal. telezn. delniška družba	64 „ — „
Montanska družba avstr. plan.	84 „ 40 „
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	155 „ 50 „
Papirnih rubljev 100	127 „ 72 „

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za izgube pri krebanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka.
Kalantna izvršitev naročil na borzi.

Monjarnična delniška družba

„M E R C U R“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih,
potem o kurznih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostih
papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visokega
obvestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnih.